

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Kerstin Blom Bokliden

Inger Ek, generaldirektör
Upphandlingsmyndigheten

Hemställan vad gäller miljö- och hållbarhetskriterier

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har sedan en längre tid noterat att både kommuner, landsting och regioner har högre förväntningar på stöd från Upphandlingsmyndigheten (UHM) i offentlig upphandling än vad denna har kunnat leverera vad gäller miljö- och hållbarhetskrav. SKL och SKL Kommentus anser att UHM:s miljö- och hållbarhetskriterier inte är uppdaterade i den utsträckning som vore önskvärt. Detta har framförts på möte med (UHM) den 20 december 2017.

SKL har tillsammans med SKL Kommentus och landstingens och regionernas miljöchefer tagit initiativ till att träffa UHM för att skapa en samverkan för dialog och utveckling av det nationella stödet för hållbar upphandling.

För att kunna bli tydligare i kommunikationen med UHM har SKL gett IVL i uppdrag att översiktligt gå igenom UHM:s miljö- och hållbarhetskriterier med avseende på när de uppdaterades och i vilken omfattning kriterierna ligger i framkant. IVL har gjort en sammanfattande analys. Se vidare bilaga från IVL.

SKL vill sammanfattningsvis framföra nedanstående till UHM:

- **Många kriterier är av äldre datum.** Mer än hälften av kriterierna är uppdaterade tidigare än 2015. Kriterier äldre än fyra år bör generellt ses över. Kunskaper om hälso- och miljöpåverkan ökar kontinuerligt och utvecklingen på marknaden går fort. I några produktgrupper har vissa kriterier uppdaterats medan andra kvarstår med äldre datum, vilket skapar osäkerhet om giltigheten. Föråldrade kriterier bör plockas bort från hemsidan.
- **För många produkter - finns inte möjlighet att ställa ”drivande” hållbarhetskrav.** För två tredjedelar av kriterierna är det endast möjligt att ställa baskrav. Inom t.ex. bygg och fastigheter, som är ett viktigt område med stor miljöpåverkan, har vissa produktgrupper endast drygt 10 procents krav på en högre ambitionsnivå.
- **Kriterier bör prioriteras och utarbetas så att det tydligt framkommer vilka insatser som får mest miljöeffekt.** Det är svårt att veta inom vilka produktgrupper som högre krav bör ställas, och inom vilka grupper och områden det eventuellt kan vara motiverat med en lägre nivå i relation till miljöpåverkan och miljöeffekt. Stöd behöver tas fram för att vägleda den offentliga upphandlingen i att optimera nyttan av sina miljökrav. Likaså finns behov av detaljerat stöd vad gäller mer specifika anvisningar angående verifikat och uppföljning av de kriterier UHM föreslår.

- **Landstingen och regionerna är stora upphandlare** och efterlyser kriterier för sjukvårdens förbrukningsmaterial, som har både stor omfattning och stor miljöpåverkan. Likaså behöver kriterierna för medicinsk-teknisk utrustning uppdateras. Kraven behöver även formuleras med hänsyn till produkters kvalitet och prestanda, vilket inte alltid är fallet idag.
- **UHM måste skaffa sig bra plattformar för dialog** med kommuner, landsting och regioner i ett tidigt skede av kriterieprocesserna. Landstingens och regionernas miljöchefer har erbjudit sig att vara en plattform. Likaså skulle ”Nätverket Miljö och Hälsa i Upphandling” kunna vara en plattform för fortsatt dialog med kommunerna.

Sveriges Kommuner och Landsting

Gunilla Glasare
Avdelningschef

Ann-Sofie Eriksson
Sektionschef